

10.2 Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Με βάση τις μέχρι τώρα θεωρητικές αναλύσεις θα επιδιώξουμε στα επόμενα κεφάλαια να προτείνουμε ένα συγκεκριμένο μοντέλο δίγλωσσης εκπαίδευσης. Να υπογραμμίσουμε, όμως, ότι ενώ το μοντέλο που αφορά στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Grundschule) είναι αρκετά εξειδικευμένο, οι προτάσεις μας για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι γενικές και ενδεικτικές. Αυτό οφείλεται σε δύο λόγους πρώτο, μια πρόταση προς τη γερμανική πλευρά για ίδρυση Δίγλωσσης Εκπαίδευσης πρέπει να περιοριστεί αρχικά στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Εκτιμούμε – λαμβάνοντας υπόψη και το περιεχόμενο συζητήσεων μας με τους αρμόδιους στο Υπουργείο Παιδείας της Βόρειας Ρηνανίας Βεστφαλίας – ότι μια πρόταση που θα περιελάμβανε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης διατρέχει τον κίνδυνο να μην θεωρηθεί ιδιαίτερα σοβαρή.

Δεύτερο, η δευτεροβάθμια εκπαίδευση θα οικοδομηθεί πάνω στην πρωτοβάθμια και θα αξιοποιήσει την σωρευμένη εμπειρία σ' αυτή, από τη μια, και θα αποφύγει πιθανά λάθη από την άλλη.

Πλαίσιο λειτουργίας

Το Δίγλωσσο Σχολείο Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης είναι αυτόνομο και φέρει την δική του επωνυμία. Επιδιώκεται η δημιουργία περισσότερων από τέσσερα τμήματα στην Α΄ τάξη (100 μαθητές και άνω για κάθε έτος), ώστε να εξασφαλίζεται ένας ικανός αριθμός μαθητικού δυναμικού για τη λειτουργία της μεσαίας και ανώτερης βαθμίδας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Grundschule) οδηγεί σ' ένα ενιαίο τύπο σχολείου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στο Gesamtschule, που με τη σειρά του οδηγεί στην τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και στις μέσες και ανώτερες σχολές επαγγελματικής εκπαίδευσης. Το βασικό σχολείο (Grundschule) λειτουργεί με βάση τη γερμανική νομοθεσία, καθώς και τις ευρωπαϊκές ή διακρατικές συμβάσεις.

Το πρώτο στάδιο εισαγωγής του μαθητή στο σχολείο, αρχίζει με μια προκαταρκτική τάξη, όπου τα παιδιά μαθαίνουν παίζοντας τις δύο γλώσσες. Ήδη σ' αυτό το στάδιο επιδιώκεται η κατανόηση και η ομιλία της εκάστοτε ξένης γλώσσας.

Το σχολείο είναι ολόήμερο (από τις 8 μέχρι τις 16 η ώρα με μεσημεριανό φαγητό) και δέχεται παιδιά από όλη την περιφέρεια. Μ' αυτό τον τρόπο θα υπάρχει αρκετός χρόνος για τη διδασκαλία και τη λοιπή σχολική ζωή.

Η λειτουργία του σχολείου θα αρχίσει το σχολικό έτος 2000/01 με την πρώτη τάξη.

Προηγουμένως είναι αναγκαία μια συστηματική διαφήμιση σε όλη την περιφέρεια κάθε σχολείου, και μια πληροφόρηση των γονέων σχετικά με τους στόχους του σχολείου.

Το σχολείο είναι ανοιχτό για όλους τους μαθητές ελληνικής και μη ελληνικής καταγωγής που ενδιαφέρονται να μάθουν την ελληνική γλώσσα και να γίνουν κοινωνοί του ελληνικού πολιτισμού.

Για την επίτευξη των στόχων του σχολείου είναι σκόπιμο η σύνθεση του μαθητικού

πληθυσμού να αποτελείται κατά το ήμισυ από μαθητές ελληνικής καταγωγής και κατά το άλλο ήμισυ από αλλογενείς.

Μαθητές που επιθυμούν να ενταχθούν στο σχολείο μετά την Α΄ τάξη υποβάλλονται σε σχετική εξέταση, κατά την οποία διαπιστώνεται αν πληρούν κυρίως τις γλωσσικές προϋποθέσεις για μια ομαλή ένταξη στην τάξη που αντιστοιχεί στην ηλικία τους.

Αναλυτικό και Ωρολόγιο Πρόγραμμα

Η διδασκαλία στο βασικό σχολείο βασίζεται στα Αναλυτικά Προγράμματα του κρατιδίου της Βόρειας Ρηνανίας Βεστφαλίας.

Το μάθημα των Ελληνικών πραγματοποιείται σύμφωνα με τα αναλυτικά προγράμματα του ελληνικού Υπουργείου Παιδείας τα οποία προσαρμόζονται στις τοπικές συνθήκες. Το σχολείο οφείλει να παρέχει τη δυνατότητα σε όλους τους μαθητές του να αλλάζουν σχολείο σε όλες τις βαθμίδες χωρίς πρόβλημα.

Η γερμανική και η ελληνική γλώσσα είναι ισότιμες γλώσσες διδασκαλίας. Οι μαθητές διδάσκονται κατά κανόνα από κοινού και μόνο σε αιτιολογημένες περιπτώσεις ξεχωριστά. Για τον παράλληλο ή διαδοχικό αλφαριθμητισμό στη γερμανική και στην ελληνική γλώσσα αποφασίζει ο Σύλλογος Διδασκόντων του σχολείου, σε συνεργασία με το Σύλλογο Γονέων.

Στο τέλος της δευτέρας τάξης θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί ο αλφαριθμητισμός ως βασική πολιτιστική τεχνική στις δύο γλώσσες. Το μάθημα των Μαθηματικών διδάσκεται από την αρχή του σχολικού έτους στη γερμανική γλώσσα. Η εμπέδωση της ορολογίας, σχετικά με τα σύνολα και τους αριθμούς, και στις δύο γλώσσες είναι ένας από τους βασικούς στόχους των Μαθηματικών.

Το μάθημα Μελέτη του Περιβάλλοντος γίνεται στις δύο πρώτες τάξεις του Δημοτικού σε συνδυασμό με το μάθημα της Γλώσσας και των Μαθηματικών. Στις επόμενες δύο τάξεις (Γ+Δ) η διδασκαλία γίνεται στην Ελληνική και ευκαιριακά στη Γερμανική, με στόχο την εμπέδωση της ορολογίας και στις δύο γλώσσες.

Οι υπόλοιποι τομείς μάθησης (Μουσική, Καλλιτεχνικά, Γυμναστική) διδάσκονται από την αρχή και στις δύο γλώσσες. Για το μάθημα των Θρησκευτικών αποφασίζουν ο Σύλλογος Διδασκόντων και οι γονείς, ανάλογα με το θρήσκευμα των μαθητών.

Η ενισχυτική διδασκαλία γίνεται στην μια ή στην άλλη γλώσσα ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών και τα γνωστικά ή γλωσσικά κενά που πρέπει να καλυφθούν.

Μέσα διδασκαλίας και μάθησης

Οι μαθητές των Δίγλωσσων Σχολείων θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να χρησιμοποιούν το υλικό που έχει παραχθεί για την ελληνική γλώσσα στη Γερμανία. Εκτός τούτου πρέπει να διατίθεται στους μαθητές τέτοιο υλικό που να ενισχύει τη μάθηση με όλες τις αισθήσεις. Κυρίως για τους Γερμανούς μαθητές, χωρίς γνώσεις της Ελληνικής, είναι πολύ βασική η μέθοδος εκμάθησης της Γλώσσας, μέσα από γλωσσικά παιχνίδια, στίχους και τραγούδια, που πρέπει να κυριαρχούν στην αρχή της πρώτης

τάξης. Ιδιαίτερα στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού τα μέσα διδασκαλίας και μάθησης προσαρμόζονται από τους διδάσκοντες στις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών τους.

Έλεγχοι και τίτλοι σπουδών

Οι έλεγχοι και οι τίτλοι σπουδών είναι επίσημα έγγραφα και αναγνωρίζονται στη Γερμανία και την Ελλάδα.

Διδακτικό προσωπικό

Το διδακτικό προσωπικό του σχολείου είναι κατά κανόνα δίγλωσσο. Στην πρώτη τάξη αναλαμβάνουν τη διδασκαλία ένας Έλληνας και ένας Γερμανός δάσκαλος και φέρουν από κοινού την ευθύνη για τη διδασκαλία, την οποία οργανώνουν ομαδικά στην εσωτερικά διαφοροποιημένη τάξη, λαμβάνοντας ιδιαίτερη μέριμνα για το συντονισμό του αλφαριθμητισμού στις δύο γλώσσες.

Πίνακας ωρολογίου προγράμματος για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση (GRUNDSCHULE)

Fächer/Klasse Μάθημα/Τάξη	1	2	3	4
Deutsch Γερμανικά	5	5	5	5
Griechisch Ελληνικά	5	5	5	5
Sachunterricht Μελέτη Περιβάλλοντος			4 (gr)	4 (gr)
Förderunterricht Ενωσχυσική Διδασκ.	2 (dt ή gr)	3 (dt ή gr)	2 (dt ή gr)	2 (dt ή gr)
Mathematik Μαθηματικά	5 (dt.)	5 (dt.)	5 (dt.)	5 (dt.)
Religion Θρησκευτικά	2 (dt ή gr)	2 (dt ή gr)	2 (dt ή gr)	2 (dt ή gr)
Kunst/TG, Musik Εικαστικά/ Μουσική	3 (dt + gr)	3 (dt + gr)	3 (dt + gr)	4 (dt + gr)
Sport Γυμναστική	3 (dt + gr)	3 (dt + gr)	3 (dt + gr)	3 (dt + gr)
Summe Σύνολο	25	26	29	30

dt= γλώσσα διδασκαλίας είναι η γερμανική

gr= γλώσσα διδασκαλίας είναι η ελληνική

10.3 Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Πρώτη Βαθμίδα (5η-10η τάξη)

Για τους λόγους που αναφέραμε στην αρχή του κεφαλαίου 10.2 οι προτάσεις μας που αφορούν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι ενδεικτικές και θα ολοκληρωθούν - εφόσον ιδρυθούν και λειτουργήσουν Δίγλωσσα Σχολεία -, όταν θα δρομολογηθεί η διαδικασία ίδρυσης και λειτουργίας σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία και τη γνώση που θα προκύψουν από τα Δίγλωσσα Σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

10.3. 1. Δομή και οργάνωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

10.3.1.1. Η δομή της εκπαίδευσης στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία

Η εκπαίδευση στη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία διαιρείται σε τρεις διαδοχικούς κύκλους εκπαίδευσης, όπου συναντώνται οι τρεις διαφορετικές σχολικές μορφές.

Οι σχολικές βαθμίδες είναι η πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Primarstufe), η δευτεροβάθμια εκπαίδευση 1ης βαθμίδας (Sekundarstufe I) και η δευτεροβάθμια εκπαίδευση 2ης βαθμίδας (Sekundarstufe II).

* Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση είναι υποχρεωτική και συμπεριλαμβάνει τέσσερα έτη παρακολούθησης (1 -4) και λαβάνει χώρα στο **βασικό σχολείο** (Grundschule). Για όλα τα παιδιά η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική. Η **προσχολική εκπαίδευση** (Schulkindergarten) αποτελεί μέρος του βασικού σχολείου, αλλά λειτουργεί σε εθελοντική βάση.

* Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση της 1ης βαθμίδας περιλαμβάνει τις επόμενες σχολικές μορφές: Το **κύριο σχολείο** (Hauptschule) και το **πρακτικό σχολείο** (Realschule) καθώς το **ενιαίο σχολείο** (Gesamtschule) και το **Γυμνάσιο** (Gymnasium) μέχρι την 10η τάξη.

* Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση της 2ης βαθμίδας (Sekundarstufe II) περιλαμβάνει την 11η έως και την 13η τάξη του Γυμνασίου (Gymnasium) και του ενιαίου σχολείου (Gesamtschule) καθώς και τις διάφορες **επαγγελματικές σχολές** (Berufsschule, Berufsfachschule κλπ) με εξειδικεύσεις (βλ. επίσης κεφ. 10.0).

10.3. 1.2. Η διάρκεια της σχολικής φοίτησης

Ο πλήρης χρόνος της υποχρεωτικής παρακολούθησης στο σχολείο διαρκεί (10) δέκα έτη.

* Κάθε μαθήτρια/μαθητής ολοκληρώνει την υποχρεωτική σχολική φοίτηση εάν παρακολουθήσει τα μαθήματα του δημοτικού σχολείου (Grundschule) (1 - 4 έτη) και

κατόπιν μια από τις σχολικές μορφές της εκτενέστερης μόρφωσης (weiterführende Schulen) της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της 1ης βαθμίδας

(Sekundarstufe I) ήτοι:

- α. το κύριο σχολείο (Hauptschule), από την 5η τάξη μέχρι την 9η ή 10η.
- β. το πρακτικό σχολείο (Realschule) από την 5η τάξη μέχρι την 10η.
- γ. το γυμνάσιο (Gymnasium), από την 5η τάξη μέχρι την 10η, δηλαδή την Sekundarstufe I και
- δ. το ενιαίο σχολείο (Gesamtschule) από την 5η τάξη μέχρι την 10η, δηλαδή την Sekundarstufe I.

* Μετά την περάτωση του κύκλου σπουδών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση της 1ης βαθμίδας, είναι υποχρεωτική και η τριετής φοίτηση σε επαγγελματική σχολή, αν βέβαια ο μαθητής δεν παρακολούθησε τα μαθήματα της ανώτερης γυμνασιακής βαθμίδας.

* Η υποχρεωτική παρακολούθηση μπορεί να εκπληρωθεί αν η μαθήτρια/ο μαθητής φοιτήσει σ' ένα εγκεκριμένο ή σ' ένα με προσωρινή άδεια λειτουργίας εναλλακτικό σχολείο (Ersatzschule), όπως είναι στην προκειμένη περίπτωση τα προτεινόμενα ελληνικά δίγλωσσα σχολεία.

10.3.1.3. Το σχολικό έτος / Η διάρκεια των μαθημάτων

Το σχολικό έτος αρχίζει σε όλες τις σχολικές μορφές την 1η Αυγούστου και τελειώνει στις 31 Ιουλίου του επομένου ημερολογιακού έτους.

Το εβδομαδιαίο πρόγραμμα διδασκαλίας μπορεί να κατανεμηθεί σε πέντε (5) ημέρες, εάν τούτο επιτρέπεται από την ποσότητα των διδακτικών ωρών. Το κάθε σχολείο έχει το δικαίωμα να κάνει εισαγωγή του προγράμματος των πέντε ημερών διδασκαλίας την εβδομάδα, εάν ο σχολικός φορέας δεν έχει αντίρρηση.

Το σχολείο έχει τη δυνατότητα να λειτουργήσει ως ολόημερο εάν πληρούνται οι κατάλληλες προϋποθέσεις στους τομείς του διδακτικού προσωπικού, στις πραγματικές ανάγκες σχολείου και μαθητών και στην οργάνωση του σχολείου.

Σ' αυτή την περίπτωση τα παιδιά παραμένουν στο σχολείο για τα μαθήματα 5 ημέρες μέχρι το μεσημέρι και συμπληρωματικά 4 απογεύματα μέχρι τις 16.00 ώρα. Ανάμεσα στο πρωινό και απογευματινό μάθημα υπάρχει μια ώρα διακοπής, που προορίζεται για το μεσημβρινό φαγητό στο εστιατόριο του σχολείου (επί πληρωμή). Ένα απόγευμα (συνήθως κάθε Τρίτη) καθώς και τα Σάββατα είναι ελεύθερα για τους μαθητές.

10.3.1.4. Αναλογία μαθητών και θέσεων εκπαιδευτικών

Για την πλήρωση μια θέσης από ένα/μία εκπαιδευτικό απαιτείται ανάλογος αριθμός μαθητών.

Για το Ενιαίο Σχολείο (Gesamtschule) υπάρχει η ακόλουθη αντιστοιχία:

- α. Για τις τάξεις 5 - 10 (1η βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπ/σης) απαιτούνται 19 μαθητές
- β. Για τις τάξεις 11 - 13 (2η βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπ/σης) απαιτούνται 12,8 μαθητές

Το Υπουργείο Παιδείας έχει τη δυνατότητα, αποκλίνοντας από τις ανωτέρω σταθερές, να εγκρίνει διαφορετική αναλογία ανάμεσα σε διδάσκοντες και διδασκομένους, ιδίως σε περιπτώσεις πειραματικών σχολείων.

10.3.1.5. Υποχρεωτικές ώρες διδασκαλίας των εκπαιδευτικών

Οι εκπαιδευτικοί υποχρεούνται να διδάσκουν συγκεκριμένο αριθμό ωρών την εβδομάδα (υποχρεωτικές ώρες), για να τυγχάνουν πλήρων μισθολογικών παροχών.

Στο Ενιαίο Σχολείο (Gesamtschule) οι εκπαιδευτικοί υποχρεούνται βάσει του νόμου να διδάσκουν 24,5 ώρες την εβδομάδα.

Ο διευθυντής του σχολείου έχει λιγότερες διδακτικές ώρες ανάλογα με τον αριθμό του υπολοίπου διδακτικού προσωπικού.

10.3 1.6. Ονομασία του σχολείου

Το σχολείο θα πρέπει να φέρει το δικό του όνομα, με αναφορά στον φορέα του, την σχολική μορφή και την βαθμίδα. Η ονομασία θα πρέπει να διαφέρει από την επωνυμία άλλων σχολείων της ίδιας πόλεως, ώστε να μη δημιουργείται σύγχυση.

10.3 1.7. Η οργάνωση της διδασκαλίας στα δίγλωσσα σχολεία

Η διδασκαλία των διαφόρων μαθημάτων θα γίνεται στα γερμανικά και στα ελληνικά. Η αναλογία της χρήσης των δύο γλωσσών στο εβδομαδιαίο μάθημα θα πρέπει να γίνει αντικείμενο διαπραγματεύσεων. Μία αναλογία 50% γερμανικά και 50% ελληνικά είναι επιθυμητή, αλλά, εάν, λόγω των ειδικών συνθηκών η γερμανική θα είναι η κυρίαρχουσα γλώσσα με μεγαλύτερο ποσοστό, τούτο δεν αποτελεί εμπόδιο για την καλή λειτουργία του σχολείου.

Ειδικά σ' αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί ότι η ελληνική γλώσσα θα είναι και μέσον διδασκαλίας (medium) σε σχετικά μαθήματα αλλά και αντικείμενο μάθησης.

10.3.2. Το ενιαίο σχολείο

10.3.2.1. Γενικές αρχές λειτουργίας του Ενιαίου Σχολείου

Μετά το πέρας της τετραετούς παρακολούθησης των μαθημάτων στο βασικό σχολείο (Grundschule) η φοίτηση σε ένα ενιαίο σχολείο είναι ελεύθερη σε όλα τα παιδιά. Κατά τη διάρκεια του συνολικού χρόνου παρακολούθησης των μαθητών, καθορίζονται οι μορφωτικοί στόχοι καθώς και οι επιδιωκόμενοι σκοποί για την απόκτηση ενός απολυτηρίου με σταδιακή συλλογική συμφωνία και συνεργασία ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και τους γονείς τους.

Με αυτή τη μέθοδο το ενιαίο σχολείο διαφοροποιείται σημαντικά από τις υπόλοιπες σχολικές μορφές, διότι οι μαθητές χωρίζονται σε ομοιογενείς ομάδες επίδοσης οι οποίες συγκροτούνται κάτω από το πρίσμα της προσωπικής επίδοσης και του ενδιαφέροντος των μαθητών.

Το ενιαίο σχολείο δίνει ιδιαίτερη προσοχή σε μια μάθηση, που να στηρίζεται στην ηλικία των μαθητών και στα ενδιαφέροντά τους. Για τούτο σχηματίζονται τμήματα που υποστηρίζονται από ειδικές παιδαγωγικές, διδακτικές και εκπαιδευτικές μεθόδους. Οι τάξεις 5η και 6η σχηματίζουν την πρώτη ομάδα, η 7η και 8η αποτελούν το επόμενο τμήμα και τέλος η 9η και 10η το τρίτο τμήμα.

Το ενιαίο σχολείο καθιστά δυνατή την απόκτηση του απολυτηρίου της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της 1ης βαθμίδας (Sek I) προσφέροντας μέσω ενός μορφωτικού συστήματος διαφοροποιήσεων μια ποικιλία μαθημάτων, χωρίς αυτά να αποτελούν την ύλη για μια και μόνο σχολική μορφή. Για τούτο είναι υποχρεωτική η συνεργασία του σχολείου με τις παράλληλες σχολικές μορφές, ώστε να υπάρχει κοινός κορμός μαθημάτων, δυνατότητες αλλαγής της σχολικής μορφής κατά βούληση των μαθητών και ανά πάσα στιγμή ως και ισοτιμία των απολυτηρίων ή των τίτλων σπουδών. Το μάθημα στην 5η και 6η τάξη γίνεται κατά τάξεις και δεν διαιρείται σε ομάδες. Από την 7η μέχρι και την 10η μπορεί να γίνεται ανάλογα με την οργάνωση και κατά τάξεις αλλά και σε ομάδες. Τις ομάδες αποτελούν μαθητές/μαθήτριες που δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση σε κάποιο μάθημα ή έχουν μεγαλύτερη επίδοση ή κλίση σ' αυτό. Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση της 2ης βαθμίδας (Sek II) οργανώνεται όπως και η γυμνασιακή ανώτερη βαθμίδα (Gymnasiale Oberstufe) και αποτελεί αυτόνομο τμήμα.

Εφόσον πληρούνται οι οργανωτικοί, διοικητικοί και οι παιδαγωγικοί όροι, το ενιαίο σχολείο λειτουργεί ως ολόημερο σχολείο. Την απόφαση για τούτο λαμβάνει η επιθεώρηση της περιφερειακής διοίκησης (Bezirksregierung) μετά από συνεννόηση με τον φορέα του σχολείου.

10.3. 2.2. Δοκιμαστική βαθμίδα ή βαθμίδα προσανατολισμού

Στο κύριο σχολείο, στο πρακτικό σχολείο και στο γυμνάσιο η 5η και η 6η τάξη

θεωρούνται ως τάξεις προσανατολισμού και δοκιμής για όλους τους μαθητές. Κατά τη διάρκεια των δύο αυτών ετών δίδεται η δυνατότητα στους γονείς / κηδεμόνες καθώς και στους εκπαιδευτικούς να διαπιστώσουν αν οι μαθητές είναι κατάλληλοι να φοιτήσουν στη συγκεκριμένη σχολική μορφή ή εάν πρέπει να προτείνουν τη φοίτηση σε κάποια άλλη σχολική μορφή, έχοντας πάντα ως γνώμονα των προτάσεων την προοπτική επιτυχούς παρακολούθησης των μαθημάτων από τα παιδιά και τη δυνατότητα αποκτήσεως ενός τίτλου σπουδών.

Στο ενιαίο σχολείο αυτή η σημαντική για την μελλοντική εξέλιξη των μαθητών βαθμίδα του προσανατολισμού είναι ενσωματωμένη στο γενικό πρόγραμμα των μαθημάτων και με τη μέθοδο της διαφοροποιημένης διδασκαλίας επιτυγχάνεται η ορθή επιλογή της κατευθύνσεως των νεαρών μαθητών, με τελικό σκοπό την απόκτηση ενός απολυτηρίου οποιασδήποτε σχολικής μορφής.

10.3. 2.3. Παρακολούθηση και επιλογή των μαθημάτων

Τα μαθήματα στην 5η τάξη του ενιαίου σχολείου συνεχίζουν κατά κανόνα την ύλη από το σημείο που σταμάτησαν με το πέρας της 4ης τάξης στο βασικό σχολείο. Εδώ στόχος των μαθημάτων είναι να αφυπνίσουν στο μαθητή το ενδιαφέρον για τη μάθηση, να ανακαλυφθούν οι προσωπικές κλίσεις του και να ενισχυθούν οι προσωπικές δυνατότητές του. Τα μαθήματα -όπως προαναφέραμε- είναι κοινά για όλους τους μαθητές. Επειδή όμως είναι φυσικό σ' αυτή τη συλλογική και ενιαία διδασκαλία να παρουσιάζονται μικρότερες ή μεγαλύτερες ακόμη αποκλίσεις στην επίδοση των μαθητών, για τούτο με τη μέθοδο της εσωτερικής διαφοροποίησης δημιουργούνται ομάδες και τμήματα σχετικής ομοιογένειας μέσα στην τάξη. Αν πάλι ο μαθητής έχει ανάγκη περαιτέρω βοήθειας, τότε συμπληρώνει τα "ελλείμματά" του παρακολουθώντας ειδικά τμήματα εξομοίωσης (Ausgleichskurse).

Στην 7η τάξη ενισχύονται σημαντικά τα προσωπικά ενδιαφέροντα και οι ικανότητες των μαθητών. Για τούτο το λόγο, παράλληλα με το κοινό μάθημα στην τάξη του υπάρχουν και 4 ώρες για το υποχρεωτικό μάθημα επιλογής (Wahlpflichtunterricht).

Υπάρχουν οι εξής δυνατότητες επιλογής: μια δεύτερη ξένη γλώσσα, Τεχνικά ή Οικονομικά, Φυσικές Επιστήμες.

Το κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα (μαθήματα επιλογής II) διευρύνεται από την 9η τάξη σε 6 (έξι) ώρες και σε 7 (επτά) ώρες, αν ο μαθητής έχει επιλέξει και μια δεύτερη ή τρίτη γλώσσα.

Επίσης παρέχεται στους μαθητές η δυνατότητα αναπτύξεως ειδικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων με προσφορές πρακτικών μαθημάτων, όπως στενογραφία, γραφομηχανή κλπ.

Αυτή η ιδιόζουσα δυνατότητα του καθορισμού των μαθημάτων στο ωρολόγιο πρόγραμμα από τον ίδιο το μαθητή ονομάζεται "διαφοροποίηση κατά κλίση" (Neigungsdifferenzierung).

Επειδή οι κλίσεις, τα διαφέροντα αλλά και οι λόγοι παρακολούθησης του ενιαίου

σχολείου διαφοροποιούνται από μαθητή σε μαθητή, για τούτο σχηματίζονται από την 7η τάξη και πέρα τμήματα επίδοσης σε ειδικότητες.

Η ομάδα/το τμήμα που αποδίδει περισσότερο και εργάζεται με γρήγορο ρυθμό παρακολουθεί το "τμήμα επέκτασης" (Erweiterungskurs), ενώ η άλλη ομάδα μαθητών που φέρει σε πέρας τις βασικές απαιτήσεις του προσφερόμενου μαθήματος παρακολουθεί το καλούμενο "βασικό τμήμα" (Grundkurs).

Μέχρι και τη 10η τάξη παρέχεται η δυνατότητα στους μαθητές να αλλάξουν ανάμεσα στο βασικό τμήμα και στο τμήμα επέκτασης. Για να διευκολυνθεί αυτή η αλλαγή και να ενισχυθούν οι "αδύνατοι" μαθητές ώστε να παρακολουθήσουν απρόσκοπτα και επιτυχώς τα προχωρημένα τμήματα, τους παρέχεται ενισχυτική διδασκαλία υπό τη μορφή των μαθημάτων εξίσωσης.

10.3 2.4. Αριθμός τάξεων και μαθητικός πληθυσμός

Για να λειτουργήσει ομαλά ένα ενιαίο σχολείο θα πρέπει να έχει μέχρι και την 10η τάξη (Sek I) τέσσερις παράλληλες τάξεις του ίδιου έτους.

Σε περίπτωση που ο αριθμός των παραλλήλων τάξεων μειωθεί πέραν των τριών, τότε δύναται να λειτουργήσει το σχολείο, αφού διαπιστωθεί ότι αυτή η κάμψη είναι προσωρινό φαινόμενο και ότι βάσει των υπαρχόντων σχολικών δημογραφικών στοιχείων θα αποκατασταθεί σύντομα ο απαιτούμενος αριθμός των παραλλήλων τάξεων.

10.3. 2.5. Τίτλοι σπουδών και απολυτήρια

Οι μαθητές που παρακολουθούν τα μαθήματα ενός ενιαίου σχολείου έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν τίτλους σπουδών και απολυτήρια, τα οποία χορηγούν όλες οι υπόλοιπες σχολικές μορφές.

Στην 1η βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν να αποκτήσουν, ανάλογα με τις επιδόσεις τους, τους επόμενους τίτλους σπουδών ή απολυτήρια.

- * Απολυτήριο του βασικού σχολείου (Hauptschule) μετά την 9η τάξη
- * Απολυτήριο του βασικού σχολείου (Hauptschule) μετά την 10η τάξη
- * Απολυτήριο με δικαίωμα εγγραφής στις ανώτερες ειδικές σχολές (Fachoberschulreife)
- * Απολυτήριο με δικαίωμα εγγραφής στην ανώτερη γυμνασιακή βαθμίδα (Gymnasiale Oberstufe)

10.3 2.6. Κλάδοι μαθημάτων και ειδικών προσφορών

Το ωράριο των μαθημάτων στο ενιαίο σχολείο συμπεριλαμβάνει όλους τους

κλάδους και όλο το φάσμα των διδασκομένων μαθημάτων στις υπόλοιπες σχολικές μορφές (κύριο σχολείο, πρακτικό σχολείο και γυμνάσιο), ήτοι:

- Γερμανικά, Κοινωνικές Επιστήμες (Ιστορία, Γεωγραφία, Πολιτική)
- Μαθηματικά, Φυσικές Επιστήμες (Βιολογία, Φυσική, Χημεία)
- Αγγλικά, Μαθήματα έργου (Τεχνική, Οικονομία, Οικιακή Οικονομία) Τεχνικά,
- Μουσική, Υφαντική, Θρησκευτικά,
- Γυμναστική, μαθήματα επιλογής I (δεύτερη ξένη γλώσσα)
- Μαθήματα επιλογής II (δεύτερη ή τρίτη ξένη γλώσσα).

Παράλληλα με τα μαθήματα, όπως αυτά αναφέρθηκαν επακριβώς, το σχολείο προσφέρει στα παιδιά και άλλες δραστηριότητες ή ένασχολήσεις:

* ώρες εξάσκησης για εμπέδωση της διδαχθείσης ύλης

* τμήματα ελεύθερης εκλογής (ομάδες εργασίας)

* ελεύθερη δράση για σπορ, για παιχνίδι σε μουσικό, καλλιτεχνικό, ή σε τεχνικό, πρακτικό τομέα

Το εβδομαδιαίο πρόγραμμα διδασκαλίας ανέρχεται για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση της α΄ βαθμίδας κατά κανόνα στις 30 ώρες. Για το κάθε έτος καθορίζεται ένα εύρος διδακτικών ωρών από 28 μέχρι 32.

Τα μαθήματα που θα διδαχτούν καθώς και οι μαθησιακές περιοχές που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για το κάθε έτος καθορίζονται από τις εγκυκλίους του υπουργείου παιδείας της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας. Η διδακτική ώρα διαρκεί 45 λεπτά.

10.3. 2.7 Ένταξη του μαθήματος των Νέων Ελληνικών στο Πρόγραμμα Σπουδών του Ενιαίου Σχολείου (Ε.Σ)

Η ποσοστιαία αναλογία των δύο γλωσσών στο Πρόγραμμα Σπουδών του Ε.Σ. θα εξαρτηθεί κυρίως από τη μορφή δίγλωσσης εκπαίδευσης που θα υιοθετηθεί στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Grundschule).

Παρόλο που σ' αυτή τη φάση δεν πραγματεύομαστε την κατανομή των ωρών διδασκαλίας στις δύο γλώσσες επισημαίνουμε ότι η ένταξη του μαθήματος των Ελληνικών στο ήδη υπάρχον ωρολόγιο πρόγραμμα των Ε.Σ. είναι δυνατή χωρίς να επηρεαστεί στο ελάχιστον η λειτουργία του προγράμματος, όπως αυτό λειτουργεί σήμερα στα Ε.Σ στη Βόρεια Ρηνανία Βεστφαλία.

Αυτό προκύπτει από τον πίνακα 10.3.2.8. που ακολουθεί και στον οποίο απεικονίζεται το ωρολόγιο πρόγραμμα του Ε.Σ. για τις τάξεις 5-10, καθώς και από τους επόμενους ενδεικτικούς πίνακες που αφορούν επίσης στο ωρολόγιο πρόγραμμα των ίδιων τάξεων (βλ. πίνακες 10.3. 2. 8. & 10. 3. 2. 9.).

10.3.2.8. Πίνακας ωρών και μαθημάτων για την Α΄ βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Τάξη	5η	6η	7η	8η	9η	10η	Σύνολο ωρών 180
Ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας	28-30	28-30	29-31	29-31	30-32	30-32	
Μαθήματα							
Γερμανικά	4-5	4-5	4-5	4-5	3-4	3-5	22-24
Κοινωνικές Επιστήμες							
• Ιστορία	3-5	2-4	3-5	3-5	2-4	2-4	16-20
• Γεωγραφία							
• Πολιτική							
Μαθηματικά	4-5	4-5	4-5	3-4	4-5	3-5	22-24
Φυσικές Επιστήμες							
• Βιολογία	2-3	3-5	2-3	4-5	4-5	4-5	19-22
• Φυσική							
• Χημεία							
Αγγλικά							
Μαθήματα έργου	5-6	5-6	4-5	3-5	3-4	3-4	23-25
• Τεχνική							
• Οικονομία	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	2-3	12-13
• Οικιακή Οικονομία							
Τεχνικά, Μουσική, Υφαντική	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	14-18
Θρησκευτικά	2	2	2	2	2	2	12
Γυμναστική	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	2-4	17-19
Μαθήματα Επιλογής I (δεύτερη ξένη γλώσσα, Ελληνικά)	-	-	3-5	3-5	3-4	3-4	12-16
Μαθήματα Επιλογής II (δεύτερη ή τρίτη ξένη γλώσσα, π.χ. Αρχαία Ελληνικά ή Γαλλικά)	-	-	-	-	2-4	2-4	4-8

10.3.2.9. Ωρολόγια προγράμματα για το ενιαίο σχολείο**ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ****5η τάξη**

<u>ώρα</u>	<u>Δευτέρα</u>	<u>Τρίτη</u>	<u>Τετάρτη</u>	<u>Πέμπτη</u>	<u>Παρασκευή</u>
1.	Γερμανικά	Γερμανικά	Ιστορία	Ιστορία	Βιολογία
2.	Βιολογία	Αγγλικά	Αγγλικά	Τεχνικά	Μουσική
3.	Θρησκευτικά	Γυμναστική	Γυμναστική	Θρησκευτικά	Μαθηματικά
4.	Μαθηματικά	Βιολογία	Μαθηματικά	Αγγλικά	Γερμανικά
5.	Αγγλικά	Οικονομία	Οικονομία	Τεχνικά	Γυμναστική
6.	Ελληνικά	Ελληνικά	Γερμανικά	Ελληνικά	Ελληνικά

Μεσημβρινό διάλειμμα και φαγητό

7.Αγγλικά	Ελληνικά	Μαθηματικά
8.Αγγλικά	Ελληνικά	

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ**6η τάξη**

<u>ώρα</u>	<u>Δευτέρα</u>	<u>Τρίτη</u>	<u>Τετάρτη</u>	<u>Πέμπτη</u>	<u>Παρασκευή</u>
1.	Αγγλικά	Τεχνικά	Μαθηματικά	Γερμανικά	Γερμανικά
2.	Γερμανικά	Τεχνικά	Πολιτική	Αγγλικά	Μαθηματικά
3.	Μουσική	Ελεύθ. ώρα	Γερμανικά	Ελεύθ. ώρα	Αγγλικά
4.	Μαθηματικά	Θρησκευτικά	Αγγλικά	Ζωγραφική	Ζωγραφική
5.	Γυμναστική	Μαθηματικά	Γυμναστική	Μουσική	Θρησκευτικά
6.	Ελληνικά	Αγγλικά	Ελληνικά	Ελληνικά	Πολιτική

Μεσημβρινό διάλειμμα και φαγητό

7. Πολιτική	Ομάδα εργασίας	Βιολογία	Ελληνικά
8. Πολιτική	Ομάδα εργασίας	Ελληνικά	

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

7η τάξη

<u>ώρα</u>	<u>Δευτέρα</u>	<u>Τρίτη</u>	<u>Τετάρτη</u>	<u>Πέμπτη</u>	<u>Παρασκευή</u>
1.	Πολιτική	Μαθηματικά	Γερμανικά	Γερμανικά	Μαθηματικά
2.	Γερμανικά	Πολιτική	Μαθηματικά	Αγγλικά	Γερμανικά
3.	Αγγλικά	Αγγλικά	Οικ. Οικονομία	Υφαντική	Οικ. Οικονομία
4.	Μαθηματικά	Φυσική	Πολιτική	Θρησκευτικά	Φυσική
5.	Θρησκευτικά	Γυμναστική	Γυμναστική	Μαθ. Επιλογής 1	Υφαντική
6.	Ελληνικά	Γυμναστική	Γενική συζήτηση	Μαθ. Επιλογής 1	Γυμναστική

Μεσημβρινό διάλειμμα και φαγητό

7.	Μάθ. Επιλογής 1	Γερμανικά	Ελληνικά	Ελληνικά
8.	Μάθ. Επιλογής 1	Οικ. Οικονομία	Ελληνικά	Ελληνικά

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

8η τάξη

<u>ώρα</u>	<u>Δευτέρα</u>	<u>Τρίτη</u>	<u>Τετάρτη</u>	<u>Πέμπτη</u>	<u>Παρασκευή</u>
1.	Αγγλικά	Τεχνικά	Αγγλικά	Ιστορία	Φυσικές Επιστήμες
2.	Μαθηματικά	Γερμανικά	Μαθηματικά	Ιστορία	Αγγλικά
3.	Ιστορία	Μαθηματικά	Τεχνικά	Φυσ.Επιστήμες	Μάθημα Επιλογής 1
4.	Θρησκευτικά	Γεν. συζήτηση	Φυσ.Επιστήμες	Μαθηματικά	Μάθημα Επιλογής 1
5.	Ελληνικά	Γυμναστική	Γερμανικά	Αγγλικά	Γερμανικά
6.	Ελληνικά	Γυμναστική	Ελληνικά	Ελληνικά	Ελληνικά

Μεσημβρινό διάλειμμα και φαγητό

7.	Μάθ. Επιλογής 1	Αγγλικά	Μάθημα Επιλογής 1
8.	Γερμανικά	Θρησκευτικά	

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

9η τάξη

<u>ώρα</u>	<u>Δευτέρα</u>	<u>Τρίτη</u>	<u>Τετάρτη</u>	<u>Πέμπτη</u>	<u>Παρασκευή</u>
1.	Μαθ. Επιλ. 1	Γυμναστική	Θρησκευτικά	Μαθηματικά	Πολιτική
2.	Μαθ. Επιλ. 1	Γυμναστική	Τεχνικά	Θρησκευτικά	Τεχνικά
3.	Γεωγραφία	Μαθηματικά	Βιολογία	Χημεία	Γερμανικά
4.	Γερμανικά	Μαθ. Επιλογής 2	Βιολογία	Χημεία	Αγγλικά
5.	Πολιτική	Μαθ. Επιλογής 2	Αγγλικά	Αγγλικά	Γεν. συζήτηση
6.	Ελληνικά	Πολιτική	Γερμανικά	Γερμανικά	Μαθ. Επιλογής 1

Μεσημβρινό διάλειμμα και φαγητό

7.	Γεωγραφία	Μάθ. Επιλογής 1	Ελληνικά	Ελληνικά	
8.	Οικονομία	Μάθ. Επιλογής 2	Ελληνικά	Ελληνικά	

ΩΡΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

10η τάξη

<u>ώρα</u>	<u>Δευτέρα</u>	<u>Τρίτη</u>	<u>Τετάρτη</u>	<u>Πέμπτη</u>	<u>Παρασκευή</u>
1.	Τεχνική	Φυσική	----	Μουσική	Μάθημα Επιλογής 1
2.	Θρησκευτικά	Γερμανικά	Μουσική	Ιστορία	Μάθημα Επιλογής 1
3.	Γερμανικά	Μαθ. Επιλογής 2	Μαθηματικά	Μαθηματικά	Χημεία
4.	Μαθηματικά	Μαθ. Επιλογής 2	Τεχνική	Χημεία	Αγγλικά
5.	Γυμναστική	Μαθηματικά	Ιστορία	Φυσική	Γερμανικά
6.	Γυμναστική	Αγγλικά	Θρησκευτικά	Αγγλικά	Ελεύθερη συζήτηση/Ελληνικά

Μεσημβρινό διάλειμμα και φαγητό

7.	Μάθ. Επιλογής 2	Ελληνικά	Γερμανικά	Ελληνικά	
8.	Ελληνικά	Ελληνικά	Μάθ. Επιλογής 1		